

ЛІТАРАТУРА і МАСТАЦТВА

ОРГАН СІАУЗА СОВЕЦКІХ ПІСЬМЕНІКАЎ БЕЛАРУСІ, КІРАУНІЦТВА ПА СПРАВАХ МАСТАЦТВА ПРЫ СОВЕЦЕ МІНІСТРАЎ БССР, МІНІСТЭРСТВА КІНЕМАТАГРАФІІ БССР І НАМІТЭТА ПА СПРАВАХ КУЛЬТУРНА-АСВЕТНЫХ УСТАНОЎ ПРЫ СОВЕЦЕ МІНІСТРАЎ БССР.

№ 18 (718)

Субота, 23 красавіка 1949 года.

Цана 50 кап.

ДА ДРУГОГА З'ЕЗДА ПІСЬМЕНІКАЎ БЕЛАРУСІ

Праўленне Саюза савецкіх пісьменнікаў БССР вынесла рашэнне аб правядзенні ў чэрвені гэтага года другога з'езда савецкіх пісьменнікаў Беларусі.

З'езд заслухае справаздачы даклад аб рабоце Праўлення ССР, вызначыць і абмяркуе задачы далейшага развіцця прозы, паэзіі, драматургіі, крытыкі і літаратуразнаўства.

Наміж першым і другім з'ездамі савецкіх пісьменнікаў Беларусі прайшоў 15 год. За гэты значны перыяд часу ў жыцці савецкай краіны, у жыцці беларускага народа адбыліся велізарныя гістарычныя падзеі. За гэтыя гады, поўныя напружанай творчай працы, поўныя нябачаных прыкладаў мужнасці і героізма, безмежнай адданасці вялікай партыі Леніна—Сталіна, наш савецкі народ у сваёй велічы, у сваім духоўным і культурным развіцці ўзняўся на тую гістарычную вышыню, з якой ужо відны яркі маяк нашае запавятае будучыні. Натхнёны ідэямі паводзючы камуністычнага грамадства, народы Савецкага Саюза паказалі ўсёму свету такое палітычнае, такое маральнае адзінства, аб моц якога разбіліся ўсе спробы, усе намаганні нашых завячлых ворагаў знішчыць наш лад, затрымаць наша пераможнае набліжэнне да камунізму.

У брацкім адзінстве савецкіх народаў беларускі народ заняў адзін з самых адказных перадавых рубжоў нашае свяшчэннае барацьбы за ажыццяўленне светлых ідэяў чалавечства, за мір, за демократыю, супраць чорных гругановаў паноў вайны, ворага фашысцкага дэмакратызма і яго імпэрыялістычнага імпульсу і правагага.

Яшчэ ніколі не была такой патэснай, такой высокай і адказнай роль пісьменніцкай мастацкай літаратуры, як зараз, нашым грамадстве.

Першым і другім з'ездамі пісьменнікаў БССР—гэта ёсць якраз той час, калі беларуская савецкая літаратура дасягнула свайго найбольшага росквіту, калі яе лепшыя здобыткі ўвайшлі ў творчы ідэальны ўсёй многанациональнай савецкай культуры. Якраз у гэтыя гады з'явіліся творы, якія атрымалі ўсеагульнае прызнанне чытачоў Савецкага Саюза, якраз у гэтыя гады лепшыя беларускія пісьменнікі становіцца вядомымі многім і беларускім чытачам народаў нашай краіны і дзёка за яе межамі. За выдатныя дасягненні ў літаратуры Савецкі ўрад надаў высокае званне лаўрэатаў Сталінскай прэміі Я. Купала, Я. Коласа, К. Крапіва, А. Куляшова, П. Броўкі, М. Танку, Сідэла пачэснага звання ў другі раз удзетены Я. Колас і А. Куляшоў. Шырокай вядомасцю карыстаюцца ў нашага чытача творы М. Лынькова, П. Глебка, Я. Маўра, П. Панчанкі, П. Пестрака, І. Гурэкага, М. Клімковіча, М. Паслядовіча, А. Стаховіча, У. Краўчанкі і інш.

У гэты Вялікай Айчыннай вайны, у гады пасляваеннага аднаўлення краіны беларуская літаратура дасягнула новых выдатных творчых поспехаў. У нас з'явіліся глыбока патрыятычныя, хваляючыя творы не толькі майстроў стараўшага і сярэдняга пакалення, але і творы пісьменнікаў, якія прыйшлі ў літаратуру ў ваенны і пасляваенны гады. Рады пісьменнікаў Беларусі ў параўнанні з часам, калі абдымаўся першы з'езд, вырабілі ў некалькі разоў. Пісьменніцкая арганізацыя, песня агуртаваная вакол нашай партыі, стала адным з перадавых атрадаў беларускай савецкай інтэлігенцыі, выхаванай партыяй Леніна—Сталіна пры п'яцэцінаў узаем і кіраўніцтву КП(б)У і яе Цэнтральнага Камітэта.

Пасляваенныя гады характарызуецца сабой новай творчай ўздымаю беларускай літаратуры. Асабліва радуе актывізацыя прозы, якая ўдэ смелай і глыбокай бірыцца за распрацоўку самых надзённых тэм сучаснасці, за адлюстраванне нашага сацыялістычнага жыцця, за паказ савецкага чалавеча. У беларускую чытача паспелі ўжо заваяваць вядомасць такія творы, які першая кніга рамана «Векнамыя дні» М. Лынькова, раман «Глыбокая пільня» І. Шамякіна, раман «Пад мірным небам» А. Стаховіча, апавесці «Цялае дыханне» М. Паслядовіча, «Гарачы жывён» І. Мележа, «Вяснянка» Т. Хадкевіча, апавесці, аповяданні і нарысы Я. Брылі, І. Грамозіча, П. Кавалева, А. Кулакоўскага, М. Лобана, А. Міронава і інш.

Беларуская паэзія, лепшыя дасягненні якой сталі адыбяткам усёй савецкай літаратуры, парадвала нас такім велічым апытным творам, як «Рыбакова хата» Я. Коласа, яе глыбокавалючыя паэмы А. Куляшова, яе паэтычная трылогія П. Броўкі «Існы кут», «Хлеб», «Родная берэга», кнігі вершаў «Каб ведалі» М. Танка, «Гарачыя вятры» П. Панчанкі, паэмы і вершы А. Зарыцкага, Б. Біроўкі, М. Калашніцкага, Э. Агніпвет, А. Вялюгіна, М. Аўрамчыка, П. Прыходзькі і інш.

Яскравым сведчаннем нашых дасягненняў з'яўляецца шырокае распаўсюджанне лепшых твораў беларускіх пісьменнікаў у перакладах на рускую мову, на мовы брацкіх народаў. Сведчаннем гэтых дасягненняў з'яўляецца агульнапрызнаны поспех нашай дэкады ў Маскве і тая высокая ацэнка, якую даў беларускай літаратуры сакратар ЦК КП(б)У таз. Н. І. Гусараў у сваім справаздачным дакладзе на XIX з'ездзе большэвіцкай Беларусі.

Нашы дасягненні маглі-б быць яшчэ большымі, каб творчаму росту беларускай савецкай літаратуры не шкодзілі аддзяленцы-кампаніісты, буржуазныя нацыяналісты, фармалісты і эстэты, якія на працягу многіх год нясправядліва перадавалі, рэвалюцыйныя традыцыі беларускай літаратуры, каштоўнейшую спадчыну лепшых прадстаўнікоў нашай культуры.

Перабачыць ў лагер нашых ідэйных праціўнікаў—буржуазных кампаніістаў—асабліва адчувальную шкоду нанеслі развіццю нашага літаратуразнаўства, нашай літаратурнай крытыкі. На гэтым адкапейным ідэалагічным участку доўгі час ардувала і выразкі—антыпатрыяты, буржуазныя нігілісты і эстэтычныя цынікі тыпу Кучара, Бэнды, Смоліна, Барага. Разам са сваімі падручнымі, пралезшы ў рэдакцыю нашых выданняў, прыбраўшы к сваім рукам камісію па крытыцы ў Саюзе пісьменнікаў, яны самымі разнастайнымі спосабамі вялі сістэматычную дзейнасць па дыскредытацыі ўсяго новага, перадавага, савецкага, камуністычнага ў беларускай літаратуры.

Становіцца літаратуразнаўства і крытыкі павінна стаць адным з самых асноўных пытанняў, якія будзе абмяркоўваць другі з'езд пісьменнікаў Беларусі.

Задачы другога з'езда—гэурэня і адказныя. Не гублючы ні аднаго і аб'екта разгартуваць самую шырокую падрыхтоўку да з'езда ва ўсіх творчых секцыях ССР і ў нашых літаратурных выданнях. Правесці з'езд на высокім ідэйна-тэарэтычным узроўні—гэта значыць даць прычынову партыйную ацэнку і нашым дасягненням і нашым недахопам, вызначыць нашы бліжэйшыя задачы, магчымасці і перспектывы.

Буржуазныя нацыяналісты і кампаніісты німаля прыклялі намаганню, каб заблытаць найбольш складаны і перспэктывававы пытанні развіцця гістарычнага працеса беларускай літаратуры. Яшчэ і ціпер нямаюць ёсць памылкі і бытаваны ў падручніках па літаратуры, у хрэстаматых і зборніках нават апошніх выданняў, як напрыклад, «Беларускія аповяданні» і інш. Савецкія настаўнікі, прапагандысты, работнікі нашага ідэалагічнага фронту не маюць аўтарытэтных, навукова распрацаваных матэрыялаў па гісторыі літаратуры, па творчасці нашых класікаў, па творчасці буйнейшых сучасных пісьменнікаў. На гэтыя законыны і даўнія патрабаванні другі з'езд пісьменнікаў павінен даць канкрэтны і ясны адказ.

Наш народ прад'яўляе сваім пісьменнікам патрабаванне—стварыць дастойныя кнігі пра арганізуючую і накіроўваючую ролю нашай партыі ва ўсім жыцці рэспублікі, пра наш герачыныя рабочы клас, пра навагараў прамысловасці і сельскай гаспадаркі, пра нашу інтэлігенцыю. Нельга не адзначыць, што ў вырашэнні гэтых тэм, у прыватнасці, у паказе сацыялістычнага горада і яго людзей, у стварэнні вобразна большэвіцка ёсць яшчэ істотныя недахопы.

Рыхтуючыся да свайго другога з'езда, Саюз пісьменнікаў павінен выправіць сур'ёзны недахоп у сваёй рабоце—адсутнасць сталай сувязі пісьменнікаў з чытачамі. Гага-ж факт, што пісьменнікі часта не ведаюць, якую ацэнку, якія вогуці атрымліваюць іх творы ў чытачоў. Саюз пісьменнікаў не практыкуе чытацкіх канфэрэнцый, сустрач пісьменнікаў з чытачамі на абмеркаванні новых твораў. У нас з'явіліся апавесці і аповяданні, паэмы, вершы і нарысы аб аўтаматэліі і трактарным заводзе, аб калгасе, але мы так і не пачулі думкі рабочых і калгаснікаў, заўваг і вогукаў тых, пра каго напісаны гэтыя творы.

Рыхтуючыся да з'езда, нашы пісьменнікі павіны выступіць перад сваімі чытачамі з творчымі справаздачамі.

Мы павіны ўважліва выслаuchaць і ўлічыць усе патрабаванні нашай грамадскасці, якія яна прад'яўляе нашай літаратуры, нашым пісьменнікам і нашаму з'езду.

З'езд пісьменнікаў—вялікая культурная падзея ў жыцці рэспублікі. Справа часці пісьменнікаў—падрыхтаваць і правесці свой другі з'езд на такім узроўні, каб ён ствараў і ідэйна-тэарэтычныя ўзроўні не толькі нашых літаратараў, але і ўсю нашу інтэлігенцыю ў барацьбе за новыя дасягненні сацыялістычнай культуры, у камуністычным выхаванні народа.

Пімен ПАНЧАНКА

АБАРОНЦЫ МІРУ

Сусветнаму кангрэсу прыхільнікаў міру.

Палова дваццатага веку.
Вясна
Наволак раскідала сонцаў мільёны.
Ілякочуць буслы над сасной.
Сасна
Ярчай запалала агнём зялёным.

І вярба маладая пад конным анком
Распуская на сонцы пушыстыя коціны.
Першы гром веснавы —
Мірны трактарны гром
Па палях і набсках, не моўнічучы,
коціцца.

Мы ніколі не бачылі гэткай вясны.
Нам яна абцяе сягоння напэўна
Здэйсніць нашыя мары, надзеі і сны—
Вось і праца таму гарачай закіпела.

Конны з нас
Праца час
Да секунды разлічыў,
Толькі-б болей зрабіць для любімай
радымы!

Песня звонка гучыць
І гурчаць цапачы,
Мы у поле ўсе выйшлі сям'ёю адзінай.

Так, я ведаю:
Завідам герою — гарцы!
І звінеці словам рапартаў
На высокіх падвоблачных струнах!
Сіл хапае стварыць,
Сіл хапае стварыць
Дзень чаканай Комуны.

Нам-бы ў добрых усмешках за працай
яснець.

Але сёння сурова мы бровы нахмурым:
3-за сівых акіянаў
Пагражае вясне

і радзіме
Амерыка вогненнай
бурай.

Яшчэ не паспелі мёдам вытравіць
Дасята наліцца мы,
Яшчэ на вуліцах гарадоў
Не выраўняліся дамы,

Яшчэ іржаеюць у конным бары
Танкі на выгарах чорных,
І гём мы з тых кубаў, з якіх сляры,
Што сёння ў магілах, пілі учора,

І нашы дзеці як след падрастці
Яшчэ не паспелі за гэтыя леты,—
А ўжо збіраюцца зноў траціць,
Жалезам крэмаць планету.

Атлантыка б'е ў глухіх званым,
Сцякае кроў у Зейснае з Пінда,
І цень нявісар новай вайны
Ад Грэнландыі

І да Індыі.
І бамбавозы з сакрэтных баз
Прагнуць зачырыць наша сонца ў небо...
Мы ведаем вас,

Мы выкрыем вас,
Майстры праванакцыі і змоў ганюных!
* * *

Амерыка.
Сваёй тушонкі рай.
Жанчына з фанелам...
Дык гэта-ж балаганства!
На ўсе мацерыкі лёг з краю ў край
Твой чорны цень, заакіяніскі гангстар!

Ты за вайну глынуў зашмат добра,
І гніллі тхне з тваіх распухлых
складаў.

Ты не гарэлівы,
Ты нават падабраў
Аб'одкі Гітлера —
Майстроў пятлі і здрады.
Ты свет гатоў хлуснёю атапіць;
Агідны плашч сарваць з цябе пара нам!

...Я бачу іх — адноромленых тупіць
На вуліцах гарачых Тэгерана.
Вунь п'яны капітан на ішаку вярхом
Імчыць у вока фотаапарата...
Вунь рэстаран.

Вышці аркестра.
Гром
разбітых пляшак.—

Дзікі пір піратаў.
Салдаты з рогатам ірвучць з кабет чадру
(Аллах? Пляшай!

Сумленне? К чорту чэснасці!).
Такім (аголеным!)
не сніман слова «друг».

Сябры часоў вайны
Спляць у магілах чэсных.

А гэтыя...
Мы білі ўжо такіх,
І гора тым, хто наш урок забудзе.
А гэтыя...
Як вылушчылі з іх
Да тла ўсё, чым ганарыцца людзі.
3 іх высебалі думкі, нібы пыл
3 паліваю

бічом бандыцкіх фільмаў.
І вось гатоў—
слухмяны і тупы
Наёмнік уолетрыцкіх чорных фірмаў.
Ён абналеў.
Кітай ці Люнсембург —
На стол з нагамі.
Гумаваю жвакачай —
Народу ў твар.

Ён едзе на гарбу
Еўропы —
адурманенай жабрачні.

Ён чешыцца!
Кладзе свой брудны след
На той зямлі,
дзе не пасохла кроў шчы.

І дзікуны
далонямі газет
За акіянам плешча арэсортчыкам.
Фантазія крытыкаў!
Воўчы смех
Чуцьдзі Іракуз, І ў Рыме, і на Рэйне.

І прагне ўжо крывавах ён уцех—
Сусветны спекулянт —
на усёй зямной арэне.

Вось ён
Пасоўвае разбішчаным рукам
Гармату, нож і перуновы атам,
Каб забурліла зноў крыва рака,
Каб свет падліў слязьмі дзясці і матак.
За гэце шаленства, тлум і муць,
Падпальчыкаў народы пранячучь
Страшнейшым пранячучь чалавецтва!

І выражуча мацеры сыноў,
Амерыкі сваёй пачнуць стыдацца,
Убачыўшы з-за акіянаў кроў
Сясцёр далёкіх
на руках сьладзкіх.

Яшчэ не позна!
Гнеў, грэм!
Пакуль

Вайна зямлю не закруціла вірам,
Ад бочкі з порахам крываваю руку!
За вамі слова, абаронцы міру!

Абаронцы міру!
Ваша слова
У сютні раз гразней сакрэтных баз.
Прыгавар бязлітасна суровы
Прагне ўся зямля пачуць ад вас.

Прыгавар — забойцам камуністаў,
Катам Барселены і Афін.
Прыгавар, як гнеў людзей, агністы
Ад імя усіх зямных краін.—

Тым, хто сее здраду і пакліпы;
Тым, хто стаўну ставіць на уран;
Тым, хто зрабаваную Еўропу
Хоча ўбачыць мёртваю ад ран.

Вар'яеюць гады не ад сілы,
Спаляляюць мудрасць на настрах;
Дэме смеротнай вільгацю з магілы,
Твары крываць ім жыцельны страх!

Ён канае, капітал сусветны,
Кіпцюрамі ў скарб упіўся свай.
Гэта гной вякую, апошні сметнік
Падласці і лотасці людскай.

Назвайце гадаў пайвінна,
Што ў дзясці гарматы навялі.
Абаронцы міру!
Нас мільёны
На усёй разгневанай зямлі—

У Кітай, Бірме і Дж'якарце,
На Дунаі, Одры і По.
Камуністы ўсюды ў авангардзе—
Абаронцы будучых эпох.

У рады нязломныя мы станем,
Абаронім мір сваімі грудзямі!
3 намі праўда,
3 намі родны Сталін —
Першы барацьбіт за мір!

Прыўтанне І. Д. ГУРСКАМУ ад Праўлення Саюза савецкіх пісьменнікаў БССР

Дарогі Ілья Дамілавіч!

Праўленне Саюза савецкіх пісьменнікаў БССР гораца вітае Вас са слаўным 50-годдзем з дня нараджэння і 20-годдзем літаратурнай дзейнасці.

Шчыра жадаем Вам здароўя, сілі і далейшых творчых поспехаў на карысць нашай сацыялістычнай Радымы.

Якуб Колас, П. Броўка, М. Лынькоў, К. Крапіва, А. Куляшоў, М. Танк, П. Глебка, Я. Маўра, П. Кавалёў, П. Панчанка, П. Пестрака, М. Клімковіч, С. Майхровіч, В. Вольскі.

25-годдзе сцэнічнай дзейнасці Ул. Уладзімірскага

19 красавіка ў театры імя Я. Купала грамадскае вітані: ад імя працоўных сцэніцы — старшыня Мінскага горавета К. Другалоўскі, ад імя кіраўніцтва на справы мастацтва пры Савеце Міністраў БССР—Я. Рамановіч, ад імя Беларускага рэспубліканскага камітэта Саюза раоцінікаў мастацтва — В. Галіна, ад імя Тэатральнага аб'яднання БССР—Л. Александровіч, ад імя вучняў і выкладчыкаў рэспубліканскага вучылішча, над якім трымае шэфства театр імя Я. Купала, — вучанца тав. Хадасевіч, ад імя студэнтаў і выкладчыкаў тэатральнага інстытута—студэнт тав. Станкевіч, ад імя работнікаў тэатра імя Я. Купала — С. Бірыла, пісьменнік К. Крапіва.

Былі зачытаны віншавальныя тэлеграмы Ул. Уладзімірскага ад Саюза савецкіх пісьменнікаў БССР, ад Сталінскага райкома партыі горада Мінска, ад рэжысёра МХАТ тав. Раеўскага і інш.

У сваёй кароткай, усхваляванай прамове Ул. Уладзімірскага выказаў павязку камуністычнай партыі, таварыства Сталіну за ўвагу і клопаты аб беларускім мастацтве і яго дзедцах.

Ул. Уладзімірскаму былі бруднае шматлікія букеты жывых кветак.

Для ўдзельнікаў юбілейнага вечара была паказана п'еса К. Крапіва «3 народам», у якой ролю кампазітара Гуляшова выказаў народны артыст БССР Ул. Уладзімірскі.

Шырэй дарогу кнізе

Гэтымі днямі ў ЦК КП(б)У адбылася нарада, на якой было абмеркавана пытанне аб мерах палепшання працоўнага кнігі і перыядычнага друку ў шырокай масе працоўных.

У абмеркаванні гэтага пытання прынялі ўдзел: сакратар Мінскага абкома КП(б)У тав. Шаўра, сакратар Мінскага гаркома КП(б)У тав. Саламаха, сакратар Гомельскага абкома КП(б)У тав. Яноў, міністр культуры тав. Савеніч, старшыня Камітэта па справах культуры тав. Міноўкіч, дырэктар Дзяржаўнага выдавецтва БССР тав. Матузюў і іншыя.

На нарадзе выступіў сакратар ЦК КП(б)У Беларусі тав. В. А. Тамашэвіч.

Нарада наменіла мерапрыемствы па шалоджанню шырокага распаўсюджвання кнігі і перыядычнага друку срод камуністычнага рэспублікі, абавязала ўсе наліганцуючыя арганізацыі і бібліятэкі часей звязцца з рабочымі і калгасным сьлядствам, вывучыць і своечасова задавальняць іх попыт на савецкую кнігу і перыядычныя выданні.

Рэспубліканская нарада культасветработнікаў

Нядаўна ў горадзе Мінску адбылася рэспубліканская нарада культасветработнікаў.

Даклад аб ажыццяўленні рашэнняў XIX з'езда КП(б)У Беларусі і задачах культасветустановаў рэспублікі ў перыяд вясновай службы зрабіў начальнік Камітэта па справах культуры тав. Міноўкіч.

Нарада наменіла рашэнне пра меры палепшання культуры-масавай работы срод населення рэспублікі, заклікала ўсе культасветустановы разгарнуць шырокую прапаганду міцурыйскай навузі ў вёсцы, дзейна дапамагчы калгаснаму святству ў правядзенні вяснавага падымавага работ.

У Саюзе савецкіх пісьменнікаў БССР

Выкшачуць рашэнне XIX з'езда КП(б)У Беларусі, вялікая група пісьменнікаў выязджала ў вобласці і раёны рэспублікі для бавы глыбокага і непасрэднага вывучэння жыцця, для напісання нарысаў аб сёнешнім дні калгаснай вёскі, аб вошчэ перадавіку сельскай гаспадаркі. Пісьменнікі наведалі лепшыя калгасы і соўгасы Беларусі.

На апошнім сваім паседжанні сакратарыят Саюза савецкіх пісьменнікаў БССР выязджалі ў творчы камандзіроўкі.

Баўрыскую вобласць наведалі К. Крапіва і Ус. Краўчанка. К. Крапіва непасрэдна знаёміўся з жыццём калгаса імя В.В. Лобанскага раёна. На матэрыялах аб аднаўленні і аб перспектывах развіцця гэтага выдатнага калгаса ён напісаў нарыс «Над ракой Арэсай». Нарыс пра Героя Сацыялістычнай Працы тав. Рудніцкую, напісаў Ус. Краўчанка.

У соўгасе «Ведры» і калгасе «Залатая дубрава» на Палессі набыў П. Броўка. Выдатная праца людзей гэтых двух гаспадарак паслужыла яму тэмай для напісання нарыса аб дзяржы К. Матузюў і звенівай М. Раёнаў.

Пра старшыню лепшага калгаса Брагінскага раёна П. Панчанка напісаў нарыс «Дзутат».

На Віцебшчыну выязджалі П. Глебка і П. Пестрака. Знаёмства з жыццём калгаса «Міронава бераг», Аршанскага раёна, дало П. Глебку цікавы матэрыял для напісання нарыса аб выніках аднаго працоўнага года калгаснікаў. Нарыс пра пасевнаводчы

калгас «Ларынаўка» пад назвай «На шляху да росквіту» напісаў П. Пестрака.

Аб Героі Сацыялістычнай Працы калгасніцы калгаса «Большэвік», Любанскага раёна, Баранавіцкай вобласці, П. Калоса, якая вырасіла высокі ўраджай ільну, напісаў нарыс І. Мележ.

Нарысы таксама напісалі: І. Грамозіч—«Вясна на Пішчыне» — аб удзеле камсамоўцаў ў арганізацыі калгаса «Комсамолец», В. Вітка — «Глыбокія ільнаводчы» — аб ільнаводчы калгаса імя В. М. Малацова, Палацкай вобласці, А. Бачыла—«Агі новага жыцця» — аб жыцці соўгаса «Вольна-Чарнішава», Віранавіцкай вобласці, М. Машара і Р. Няхай—«На Скідельскай раўніне» — аб будаўніках цукровага заводу і «Вясна ў калгасе» — аб калгасе імя Сталіна, Валкаўскага раёна, Гродзенскай вобласці, А. Міронаў—«Хуткасныя метады высокакачэснай класкі дамоў» — аб вошчэ работы камешчыка Н. Сідаранкі, Н. Гарулёў — аб вынаходзі Магілёўскага скурзавода тав. Калеснікува.

3 жыццём рабочых Мінскага трактарнага заводу знаёміўся А. Куляшоў.

Усе пісьменнікі выступалі ў абласцях і раёнах перад партыйным і савецкім актывам з дакладамі на тэму «Савецкі патрыятызм і буржуазны кампаніізм».

Сакратарыят прапанаваў абмеркаваць новыя нарысы на секцыі прозы і выдаць іх асобным зборнікам.

РУССКАЯ СЕКЦИЯ СОЮЗА СОВЕТСКИХ ПИСАТЕЛЕЙ БССР

Еще до войны в гор. Минске была организована русская секция Союза советских писателей Белоруссии. В число членов ее входили такие писатели, как автор романа «Фольшевики границы» — Иван Шаповалов, прозаик Андрей Оршин, умерший в 1939 г., и другие, известные и за пределами нашей республики. В годы Великой Отечественной войны русские писатели Белоруссии, так же как и белорусские литераторы, с оружием в руках защищали нашу Родину от немецко-фашистских захватчиков, сражались в рядах Советской Армии и партизанских отрядов.

После войны русская секция ССП БССР вновь начала собирать свои силы. Не все писатели возвратились в родной Минск. Смертью храбрых пал в борьбе с врагом Иван Шаповалов, имя которого занесено на мемориальную доску литераторов, отдавших жизнь за Советскую Родину, установленную в Центральном доме литераторов в Москве.

По решению ЦК КП(б) Белоруссии в Минске начал издаваться альманах русской секции ССП БССР «Советская Отчизна», являющийся центром всей творческой работы литературного актива. В настоящее время актив секции насчитывает в своем составе более тридцати писателей и поэтов. Не все они живут в Минске, но все занимаются исключительно литературным трудом, но тем не менее каждый из них стремится внести свой вклад в создание высококачественной, боевой, наступательной советской литературы.

О том, как развивается секция, как растут ее силы, можно нагляднее всего судить по альманаху «Советская Отчизна». Если в первый и второй номера альманаха пошло немало слабых произведений, сделанных эти книги малохудожественными, низкого идейного уровня, то уже третья и особенно четвертая книги в идейном и художественном отношении стали лучше. Произошло это главным образом потому, что с помощью Правления Союза советских писателей БССР русская секция обратила основное свое внимание на творческую работу писателей и поэтов, входящих в нее, на идейное воспитание молодых писательских кадров. Именно это, в первую очередь, способствовало творческому росту не только отдельных писателей и поэтов, но и секции в целом.

Прозаик Николай Алексеев, написавший в войну лишь несколько рассказов и первую часть романа «Семья Железновых», вышедшего в Москве в издательстве «Советский писатель», в последние годы значительно активизировал свою творческую деятельность. Кроме второй части романа, он написал актуальную пьесу «Жизнь разуму учит», которую ныне в нескольких театрах. Сейчас, уже будучи принятым в члены Союза советских писателей Белоруссии, писатель продолжает работать над новыми произведениями о Советской Армии.

Не так давно был принят в члены ССП БССР поэт Дмитрий Ковалев, выступивший в 1947 году первым сборник своих стихотворений «Далекие берега». В настоящее время Д. Ковалев подготовил к печати новый сборник стихов. В члены Союза приняты также поэтесса Вера Лютова, поэт Николай Горулев, брестский прозаик Петр Черныш. За последнее время творчески выросли и окрепли такие молодые писатели и поэты, как Петр Волкодав, Лев Хаханов, Петр Шестериков, Александр Лозневой и другие.

В секцию приходят все новые и новые люди. Нельзя не упомянуть таких товарищей, чьи произведения печатаются в альманахе «Советская Отчизна» и на страницах республиканских и областных

газет, как прозаик Николай Пятницкий, поэт Гликин (г. Мозырь), прозаик Д. Гребенников (г. Витебск), поэт Н. Черныш (г. Брест), П. Шахан (г. Гродно), В. Коротышевский (г. Пинск), Е. Евстигнеев из Слонима, Н. Макасов из Барановичей, Е. Ельчанинов из Гомеля, П. Кляз, Н. Горюлин, Н. Погребняк и многие другие.

В последнее время подавляющее большинство членов секции все увереннее и смелее берется за разрешение в своих произведениях актуальных тем о послевоенной жизни и героическом социальном труде советского народа. Если раньше первоочередной в творчестве русских писателей Белоруссии была тема Великой Отечественной войны и ей почти целиком посвящали они свои стихотворения, рассказы и повести, то после исторических решений ЦК КП(б) о советской литературе, драматургии и кинематографии современная тема — тема борьбы за добротное выполнение плана послевоенной Сталинской пятилетки, показа самого передового человека в мире — советского человека в творчестве наших писателей заняла первоочередное место.

Ей посвящена новая повесть В. Лютовой о строителях Минского тракторного завода, повесть П. Шестерикова о стахановцах и новаторах одного из могилевских заводов, многие рассказы П. Пятницкого, Л. Хаханова, Д. Гребенникова, Е. Садовского, Л. Шапиро, стихотворения Д. Ковалева, Н. Горулева, П. Волкодава, А. Лозневой, П. Клязы и др.

В послевоенные годы, не считая альманаха «Советская Отчизна», в Минске и в других издательствах страны вышло более десяти книг и брошюр русских писателей Белоруссии. Значительную работу проводят члены секции по переводу произведений белорусских писателей и поэтов на русский язык. Переводы Д. Ковалева, В. Милованова и других систематически печатаются как в республиканской, так и в центральной московской прессе.

Все это, конечно, не дает оснований считать работу русской секции ССП БССР безупречной. В деятельности ее есть еще немало существенных недостатков.

Секция все еще недостаточно помогает творческому росту писателей и поэтов, что нередко приводит к отдельным срывам и неудачам в их работе. Слабо развита критика и самокритика как внутри секции, так и на ее литературных «сретах». В творчестве некоторых писателей иногда наблюдается небрежность, торопливость, отсутствие строгого, критического подхода к самому себе.

Совершенно не начата в секции работа и по воспитанию критиков. Этим, в значительной степени, объясняется тот факт, что на «сретах», на оглушном охлупании произведений русских писателей Белоруссии долгое время безнаказанно практиковались безобразные космополиты, нанесшие большой вред всей белорусской литературе.

Постоянную и повседневную помощь работе русской секции уделяет Центральный Комитет КП(б) Белоруссии. Очень много внимания оказывает русской секции Правление Союза советских писателей БССР. Ни одно творческое мероприятие секции не обходится без участия Союза, полномочными членами которого являются русские писатели и поэты республики, вместе с белорусскими литераторами идущие по пути, указанному коммунистической партией — по пути к созданию новых произведений, достойных советского народа.

А. МИРОНОВ, председатель русской секции ССП БССР.

Дмитрий КОВАЛЕВ

Нынешняя весна

В непрозрачном воздухе пока — Ни тонких запахов, Ни первой трели, Не вступила, почернев с краёв, река, Проталины травой не запестрели. Шуршит по стёнкам сахарным песком, Под ноги стелют тонкою муной Метельный ветер, Но уж нет ни в ком Замедленного зимнего поноя. Весны дыханье — в людях, Потому — Встанут они намного раньше солнца. И лётея свет в заснеженную тьму Из каждого колхозного окошца.

Все устремляются на общий двор, Смести с дороги зиму угрожая. Стучит с рассвета плотничий топор, Спешит амбар готсвить урожаю. И бригадир, угольник сняв с плеча, Которым мерит пашню лет пятнадцать, Концом в сугроб слезялый постучал: — З-гей, ручьи! Пора уж просыпаться! Размечено — куда стекать воде. Проложены пути весенней сило. ... И не как прежде: Не ручьи людей — А люди их Под снегом разбудили.

Петр ВОЛКОДАВ

Трактороград

Здесь были пни да буерак... Здесь комсомольская бригада Впервой поставила барак И — назвала Трактороградом.

Еще на диком пустыре Совиный крик носило эхо, А мы вставали на заре И поднимали стены цеха. Тащили балки тягачи. О камень лягали лопаты.

Железным хоботом в ночи Ворочал землю экскаватор. Багряно рдело на ветру, Как символ нашей славы, знамя. И вот однажды поутру Запел гудок над корпусами.

Теперь — гудит Трактороград! Снуют вокруг электровозы. Зарокотали трактора, Пошли на панити, — В колхозы.

Николай ГОРУЛЕВ

Трубокклад

Фундамент лёг Плечом бетонным, И вот уже за рядом ряд Кирпич с шуршащим лёгким звоном. Кладёт по кругу трубокклад. С торцов летят, Сверкая, искры Из-под крутого молотка, Мелькает кельма Ловко, быстро В его уверенных руках. Так каждый день Растёт на метры И, подымаясь сивоз леса, Труба Видна на километры, Идёт упрямо в небеса. И трубный стан Крепящим рядом Стальные смали обручи, По гибким троссам

И трубокладу Бегут со скрипом кирпичи. И хоть совсем ещё немного На свете паренёк живёт, В труде идёт его дорога Со всей отчиною — вперёд. А в небо, Вся в лучах сверкая, Труба вонзается, как шпиль, Внизу У стройки прозвонял, Трусовики вздымают пыль. Под оцинкованные крыши Лагли коробочки домов, А трубокклад Идёт всё выше Под прядь белесых облаков. И перед ним Страна родная В красе невизданной встаёт.

Лев АБЕРБАХ

Доллар

У входа в Нью-Йорк — статуя свободы Стоит, как ненужный языческий идол, А доллар в панаме — свободу продал, На пытки жёлтому дьяволу выдал. В ходу у них всё: и угрозы, и подкуп, И сделка с банкиром, и бизнес с бандитом, А тайные планы: «Весь мир — в плётки б!» Они лицемерно прикрыли кредитом. Европе подачкой назначив цену, Мечтают — и Маршалл, и Даллас, Чтоб старому блуднику — дяде Саму Европа невинной девой отдалась. С царя, с Николая снявши мерку, Пришла царизму-жандарму на смену «Юнайтед стейтс оф Америка», Стала всемирным полисеменом.

Для жизни творцом расщеплен атом, А доллар иржавый — гангстер и задира — На службу убийцам и их дипломатам. Поставил атомное пугало мира. Грецию душит долларом челядь, В Китае он гость на иржавом банноте. Синг — Сингом весь мир он молает сделать. Народы казние, как Санко и Ванцетти. Сумел бы — и звёзды б заставил, как Нзя, Склоняться пред долларом в рабском панконе. А солнце скрутил бы — камеш на шаю — и утопил бы светило в Гудзоне. Войны не желают советские люди — За мир во всём мире мы боремся про. Советский Союз богатырскою грудью Мир защищает от ига доллара. Но если по знаку из Белого Дома Война опять запляшет ярко — Будьте уверены, мистеры: доллар постигнет участь фашистской марки! г. Полоцк.

Иван ЮРЧЕНКО

Поэт

Лежит весна пред ним не в узкой рамке, Он с жизнью дружен В поле и в лугах, Проходит он, Овеянный ветрами, Невольно забывая о стихах.

Ему бы быть строителем, — что лучше! Сегодня углубиться в чертени, Что-б завтра же, расталкивая тучи, Под солнцем распрямились этани.

И вдруг, вдали увидев плечи домы, Он вспомнит, что когда-то сам мечтал Войти в комбинезон в цех огромный, Где, сдвинувшись, беснуется металл;

А если б был разведчик он, геолог, Усталый ночевал бы у костра, Его укрыл бы неба звёздный полог, Будили б утром горные ветра.

В себе почуять силу исполнина, Что-б направлять по узким руслам сталь, И на руках, как собственного сына, Держать неворождённую деталь.

Дороги там сыпучие, крутые... Он видно стал поэтом потому, Что все дела, заботы все людские Близки, приятны, дороги ему.

КО ВТОРОМУ СЪЕЗДУ ПИСАТЕЛЕЙ БЕЛОРУССКИ

Русская секция Союза советских писателей БССР развернула деятельную подготовку ко Второму съезду советских писателей Белоруссии. На предприятиях, в колхозах, библиотеках состоялись литературные вечера, на которых с отчетами о своей творческой работе выступили прозаики и поэты Д. Ковалев, Н. Горулев, Е. Садовский, П. Кляз, П. Волкодав, А. Мионов и др. В ближайшие дни будут проведены творческие вечера в библиотеке им. Пушкина, на фабрике им. Гроуской, на автомобильном заводе и других предприятиях г. Минска.

деня прозаиков П. Черных, Л. Хаханова, В. Коротышевского, очерки Н. Горулева, В. Иваницы, Б. Гликина, стихи Д. Ковалева, П. Волкодава, А. Лозневой, П. Шаханова, критические статьи И. Шароховского и А. Романова. Альманах выйдет в свет в открытии Второго съезда советских писателей БССР.

Подготовлен к печати и сдан в производство пятый номер альманаха «Советская Отчизна». В альманахе включены произведе-

На последних литературных «сретах» русской секции ССП БССР обсуждались повесть Ник. Пятницкого «Минское подполье», сборник стихов А. Лозневой, стихи молодого поэта М. Калининского — студента Московского литературного института им. А. М. Горького. Авторы получили ряд ценных советов и указаний о дальнейшей работе над своими произведениями.

Ярки і своеасаблівы талент

(Да 25-й гадавіны сьцінічнай дзейнасці і 55-й гадавіны з дня нараджэння народнага артыста БССР Уладзіміра Іосіфавіча УЛАДАМІРСКАГА)

... Камандзір эскадрона авіяваду маладым байцам, як яны, воіны слаўнай Чырвонай Арміі, білі «сусветную гіру», гвалі полчышчы Антанты са славянскай савецкай зямлі. Гэта былі не звычайныя паўстанцы, а жывыя малюнак славянскага мінулага грамадзянскага вайны. Вось ён, гэты яркі эпізод са спектакля «Міжбур'е» Д. Бурлаіна.

... Дыбаў ускочыў на стол. Узмахнуў рукою, як быццам-бы ён не ўказуе трымаў у ёй, а баява кніжок і ліха рубіў. І не патрэбна яму ні карта, ні клас, кая-б яму. Тут не лагічныя доказы прышлі дыбава на дапамогу, а багатыя ўспаміны, якімі жыў гэты чалавек. Ён зачынуў самую гучную струну свайго існавання — успаміны аб сваім слаўным баявым жыцці. І здавалася, што гэты чалавек з невычэрпнай энергіяй. Але ўся яго энергія была звернута ў мінулае. Жыццё апырадыла гэтага чалавек. За яркасто сьцінічнага вобраза, створанага У. І. Уладзімірскім, мы убачылі своеасаблівы талент артыста, яго ўменне асвадзіць істотныя рысы чалавечага характару. Ён знайшоў у вобразе і тым становішчы якасці, якія прымушлі дыбава наважыцца ўспаміны, вучоце і тым новым парадкам Чырвонай Арміі мірнага часу, у якіх ён набыў рысы воіа, арганізаванасці і звысаванай мэтаанакіраванасці. Гэты спектакль па сутнасці выкрываў «дыбаўчыну», тую партизаншчыну, з якой асобны ўдзельнік грамадзянскага вайны доўга не магі развітацца. У спектаклі «Міжбур'е» талент Уладзімірскага раскрыўся

найбольш поўна, і ўжо тады ён стаў вядомым артыстам не толькі ў рэспубліцы, але далёка за яе межамі.

Сёння вартга ўспоміны, як пачыналася артыстычнае жыццё рэжысёра. Уладзімірскі вырас з чырвонаармейскай мастацкай самадзейнасці. Спачатку ён прымаў удзел у партызонным драматычным гуртку, а потым — у «Наказатэатры» Рэвалюцыйнага Заходняга фронту. Гэта была

першая жыццёвая і артыстычная школа Уладзімірскага. Веданне вайсковага жыцця, армейскіх людзей надобна засталася ў памяці Уладзіміра Іосіфавіча. І кожны раз, калі даводзілася яму іграць такія вобразы, ён знаходзіў для гэтых людзей своеасаблівыя фарбы, праўдзівыя наводзіны, выразныя рысы характару, якія сведчылі аб глыбокім веданні жыцця працоўных людзей, апарунтх у першыя шпаны.

У тэатры імя Я. Купалы Уладзімір Іосіфавіч сустраўся з такім выдатным рэжысёрам-настаўнікам, як В. Міровіч, які заўважыў рознабаковы талент Уладзімірскага і дапамог яму творча расці і ўзбагачацца культурай сьцінічнага майстэрства. Майстэрства артыста, як майстэрства кожнага творчага работніка, патрабуе дасканалата ведання жыцця свайго народа.

Яшчэ ў маленстве, на слаўнай беларускай раці Нёман будучы артыст бачыў, як волакам цягнулі бурлакі баркі, ці пільваючы мост, або несці цяжкія накуны, ці грузылі кошыкі са свежай трапяткай рыбай. Ён чуў і стогі і песню бурлакоў, бачыў людзей, за плачамі якіх былі вялікі жыццёвы вопыт, а ў грудзях істотная сіла працэста супраць нявоіа і прыгнёту.

І гэтыя людзей з народа потым вельмі пранікліва адолеў наказань артыст з лямаскаў тэатра імя Янкі Купалы.

Асабліва надобна засталася ў памяці савецкага гледача вобраз селяніна Леапольда Гускі ў спектаклі «Балькаўшыцына», пастаноўленым на п'есе Кузьмы Чорнага. Пра-

цоўны чалавек, у мінулым абяздолены, прыгнечаны, шукае сабе існасці і месца ў жыцці, ён шукае сваю радзіму і знаходзіць яе, сваю Айчыну, на вызваленай савецкай зямлі — у Савецкай Беларусі, дзе беларус упершыню стаў зашча чалавечкам, дзе ў самі вольныя народаў, у месцаі дружбе стваралася шчасце не асобнага чалавек, а шчасце мільянаў працоўных, аб'яднаных адзіным імкненнем, патучцем, адзінымі ідэямі пралетарскага інтэрнацыяналізма. Артыст адолеў глыбока развіць думку драматурга.

Сілу працэста працоўнага чалавек, народнага героя, правадыра народных мас найбольш ярка ўдалося вывясці артысту ў вобразе Пугачова («Капітанская дачка» вобразе аповесці А. С. Пунікіна) і Язэпа («Салавей» Ж. Вядулі). Абодва гэтыя кіраўнікі-абуджжыкі мас, якія ўзляліся супраць прыгнотнікаў, супраць несправядлівасці прыгнотнікаў, раскрыываюць перад намі тэму народна-бараньбіта.

Працэст уявіўся ў вобразе Пугачова ярка выяўлялася думка рэвалюцыйнай сілы рускага народа, які змагаўся за высокі ізаўлы свайго будучага — за свабоду. За вялікай сілай працэста мы бачым свабодалюбства, панату да іншых народаў, нянавісь да прадаўнікоў прыгнотальнасці — дваранства. У. І. Уладзімірскі іграў Пугачова ярка, псіхалагічна пераканаўча і своеасабліва. Артыст, перш за ўсё, бачыў сацыяльна глыбокую і чалавечую шчырасць у вобразе Пугачова.

Вобраз беларускага селяніна Язэпа быў сыграны артыстам протэста, але пранікліва. У. І. Уладзімірскі падкрэсліў у ім асноўнае — барацьбу беларускага народа за сваю свабоду і незалежнасць. Перад тым, як сыграць вобраз комсамольца Цыганка ў п'есе «Гута» Р. Кобца, актэр ідэмі ўважліва вывучаў жыццё ра-

бочых-шкодуваў. Жыццё заўсёды ўзбагачае твор. Але і творца з свайго боку павінен падыходзіць уважліва да адрбору таго становага, новага, што неабходна яму адлюстраваць. І актэр знайшоў гэта новае: рабочы ў краіне сацыялізма глядзіць на працу, як на творчую з'яву.

Ва ўсёй сваёй працы Цыганок-Уладзімірскі бачыць нараджанне будучыні, той шчасліва заўтрашні дзень, які асацца камунізмам.

І вось, калі мы глядзім спектакль «Маскоўскі характар» А. Сафронава, дзе даволі жыццёва, праўдзіва і пераканаўча паказаны рабочы-вынаходца Грынеў — мы ўспамінаем комсамольца першай пяцігодкі Цыганка, уваасобленага У. І. Уладзімірскім на беларускай сцэне. Паміж двума гэтымі вобразамі дыстанцыя даволі вялікая адлегласці. Цыганок марыў толькі аб камунізме, марыў дзёрака і ўпэўнена. Грынеў ужо ўступіў у камунізм, ён бачыць гэты светлы час, які не за гарамі. Грынеў бачыць яго ў агульным творчым уздыме намага народа, у яго велізарным творчым і духоўным росце. Грынеў бачыць, што большвікі ніколі не ступіліся за правільнага шляху, вызначанага Леніным і Сталіным. Звычайны чалавек Грынеў, а ў гэтай жыццёвай праўдзінасці — уся сіла славянскага вобраза.

У спектаклі «З народам» К. Крапіва артыст Уладзімірскі паказаў усю драматычнасць, а разам з тым і сілу працэста савецкага патрыота, кампазітара Гудвіча супраць фашысцкіх вярвару. У гэтым спектаклі мы убачылі пэўны вобраз мастака, які звязанае ўсё сваё жыццё, усю сваю творчасць са сваім народам. Уладзімір Іосіфавіч Уладзімірскі выхоўваўся на лепшых тэатральных традыцыях выдатнай мхатарскай школы. У першыя гады творчасці гэты рэалістычны трады-

цы засваіваў іх на ролях выдатнай драматургі Астроўскага. Свае каждыдзінныя здольнасці ён паказаў у такіх ролях, як Шмага («Без віны внаватны»), у сатырычным вобразе разбачанага прадурка, дэараніа Апалона Муравецкага («Ваўкі і авечкі»). Але больш поўна, актэр адолеў засвоіць прыёмы ігры псіхалагічнага тэатра, мхатарскай школы ў вобразе Каламіяца, у выдатным гораўскаім спектаклі «Апошні». Тут мы бачым Уладзімірскага, артыста вялікай сілы, дзе праз вобраз аднаго чалавек перададзены пачуццасці ўвесь запляч рускага капіталістычнага грамадства. Праз адну сям'ю мы убачылі той непакойны настрой, які панаваў у рускім буржуазным грамадстве пасля першай рускай рэвалюцыі 1905 года.

У творчасці У. І. Уладзімірскага спалучаліся лепшыя традыцыі рускай тэатральнай культуры і маладой беларускай тэатральнай культуры.

Уладзімірскі выдатны актэр і разам з тым — выдатны грамадскі дзельні. І не вынадова, што годнасць заслужанага артыста ён атрымаў па просьбе салдац і афіцэраў Савецкай Арміі. З чырвонаармейскай самадзейнасці ён не пакідае сувязі і цяпер. Ён жыць з народам адзінымі думкамі і нарываннямі.

Талент У. І. Уладзімірскага высока ацэнены ўратам і партыяй: актэр двойчы ўзнагароджаны орданам Леніна, орданам Працоўнага Чырвонага Сняга, яму палата годнасць народнага артыста Беларускай ССР.

У асобе таленавітага і своеасаблівага артыста У. І. Уладзімірскага мы мачем савецкага мастака — актэра-большвіка, у якім добра асацаўся грамадская дзейнасць з кінучай і істотнай творчай працай.

А. ЕСАМОВ.

Тэатры рэспублікі ў гэтым годзе

Ажыццяўляючы гістарычную пастанову ЦК ВКП(б) «Аб рэпертуары драматычных тэатраў і мерах па яго палепшанню», тэатры БССР стварылі рад спектакляў, якія раскрываюць тэму сучаснай савецкай рэалістычнасці, паказваюць савецкіх людзей, іх высокія маральныя і этычныя прыпынкі.

Пазарот тэатраў БССР да сучаснай тэмы выявіўся ў пастаноўках вядомай калекцыі п'ес савецкіх, у тым ліку і беларускіх, драматургаў.

Аднак, было б няправільна сцвярджаць, што ў рэпертуары нашых тэатраў у 1948 годзе было ўсё добра. Тэатры не заўсёды прынялі ставіліся да выбару новых п'ес, таму з'явіліся такія спектаклі, як «Аксамітны сезон» у тэатры імя Я. Коласа, «Жылі ты сябра» і «Дзень аддзячэння» — у Пінскім тэатры, «Чалавек з таго свету» — у Баранавіцкім, «Сын» — у тэатры Ленінскага камсамола.

П'есы на сучасныя і савецкія тэмы вызначаюць палітычны і ідэйны характар рэпертуара тэатраў БССР на 1949 год. З 88 спектакляў, якія ставіліся і ўстаўляюцца тэатрамі БССР у гэтым годзе, — 46 прысвечаны савецкай тэме.

Тэатр імя Я. Купалы заканчвае работу над адным з лепшых твораў савецкай драматургіі, п'есай Н. Вірты «Змова асуджаных», удасцёнай Сталінскай прэміі. У п'есе расказваецца аб барацьбе адной змагарычнай дзяржавы па пераходзе на сацыялістычны шлях развіцця. Прынята тэатрам для пастаноўкі п'еса В. Жажыцкіна «Вогненная рака» прысвечана савецкім металургам, якія амагаюцца за штогодні выпуску 50 мільёнаў тон чыгуна. У мастацкіх вобразках п'есы паказаныя камуністычныя прыпынкі, выхаваныя партыйнай большавіцкай у рабочым класе, паказана шчырае межаў паміж інтэлектуальнай і фізічнай працай. Тэатр імя Я. Купалы паставіць таксама камедыю А. Файко і П. Саладара «Пяць сябровак», у якой паказана роля працы ў сацыялістычным грамадстве, выхваляючы сіла калектыва савецкіх людзей, паказана новае камуністычнае разуменне славы.

Тэатр імя Я. Коласа прыняў да пастаноўкі камедыю А. Сафронава «Кар'ера Беке-тава», якая атрымала першую прэмію на Усеаюзным конкурсе на лепшую савецкую камедыю. П'еса прысвечана тэме чэці і годнасці савецкіх людзей, высокай партыйнай і грамадскай адказнасці савецкага чалавека. П'еса вызначаецца глыбокай прыпынковасцю і палыміясцю выкрыцця кар'ерызма, сцвержаннем перамогі высокіх маральна-этычных прыпынкаў савецкіх людзей. Тэатр таксама паставіць п'есу С. Ліманова «Чужы пенс», якая выкрывае нізкапаласцтва перад буржуазнай культурай, п'есу А. Барнеўскага «Макар Дубрава» — аб рабочых Данбаса і іншыя.

Рускі драматычны тэатр БССР заканчвае работу над п'есай А. Баранава «На тым баку», у якой паказана цяжка і складаная дзейнасць савецкіх разведчыкаў у гады Вялікай Айчыннай вайны. Гэтай п'есай п'ядаўна пачаў сваю работу ў Брэсце рэарганізаваны і значна палепшаны за лік лепшых актараў Магілёўскага тэатра Дзёр-

жаўн тэатр Ленінскага камсамола Беларусі. Паралельна з п'есай «На тым баку» Рускі тэатр прыме спектакль «Шчасце» па п'есе П. Паўленкі і С. Развінскага. Гэту ж п'есу паставіў у пачатку гэтага года Гродзенскі тэатр і рытуе да пастаноўкі Ізраэлі Пінскі тэатр. Калектыву Рускага драматэатра паўжа таксама п'есу «Зялёная вуліца» А. Сурава, у якой таленавіты драматург раскрывае ролю наватараў стыханнаў-наў чыгуначнага транспарта ў барацьбе з касцю і рудніцтвам.

Значна палепшыў сваю рэпертуарную лінію і тэатр оперы і балета, у якім доўгі час ставіліся творы пераважна заходне-еўрапейскіх кампазітараў і інававалася рускай класіка. Выконваючы ўказанні ЦК КП(б) аб рэпертуары беларускіх тэатраў, оперны тэатр паставіў у мінулым годзе оперы «Жуцкі Анегіс», «Дуброўскі», «Шкавала дама», балеты «Лебядзінае возера» і «Князь-Возера».

У гэтым годзе тэатр оперы і балета ўзвядуў у значна палепшанай тэатравай і музычнай рэдакцыі оперы беларускіх кампазітараў — «Алесея» Я. Цікоцкага і «Кастусь Каліноўскі» Д. Лукаса. Да пінскіх дзён рытуецца балеты спектакль «Бахчысарайскі фантан». У гэтым годзе тэатр паставіць патрыятычную оперу «Князь Ігар» Барадзіна, «Чаравічкі» Чайкоўскага, «Прадара нявеста» Сметаны і балет «Канік-гарбунок» (муз. Пуні).

Буйным недахопам у рэпертуары тэатра трэба лічыць адсутнасць гатовых беларускіх оперных і балетных спектакляў, адсутнасць твораў, напісаных кампазітарамі братніх рэспублік.

У бліжэйшым блідуць апублікаваны ўмовы Усеаюзнага конкурсу на лепшае лібрэта і музыку оперных спектакляў. Трэба спадзявацца, што і нашы беларускія кампазітары не застануць ў баку ад гэтай вялікай і важнай справы.

Значнае месца ў рэпертуары тэатраў БССР гэтага года займаюць творы беларускай драматургіі. Пятнаццаць спектакляў ставіць тэатр БССР па п'есах беларускіх драматургаў. У рабоце тэатраў з драматургамі ёсць яшчэ пмак недахопаў. У недалёкім мінулым дзейнаму творчому кантакту драматурга і тэатра пераходзілі бязродныя касмапаліты і іх прысвечаны. Але і пятер усе яшчэ не арганізавана шырокае абмеркаванне творчых заявак і п'ес, не праводзіцца творчыя дыскусіі ў калектывах тэатраў па асобных п'есах і спектаклях на сучасныя тэмы.

Іркімі значнымі творамі прадстаўлена ў рэпертуарным плане тэатраў руска-каляска. У гэтым годзе будуць паставлены п'есы М. Горкага: «Ворагі» (тэатр імя Я. Купалы), «Варвары» (тэатр імя Я. Коласа і Рускі тэатр БССР), «Апошні» (тэатр Ленінскага камсамола) і «На дне» (Гродзенскі тэатр). Вялікае месца ў рэпертуары займаюць п'есы А. Астроўскага. Тэатр імя Я. Коласа паставіў ужо «Шалёныя грошы», Пінскі тэатр ставіць «Лес», тэатр Ленінскага камсамола ўстаўляе спектаклі «Позная каханне» і «Апошняя ахвяра». «Вішнёвы сад» Чэхава і іспаніроўку рамана Гайбурова «Абры» ажыццяўляе ў гэтым годзе Гродзенскі тэатр.

Некалькі п'ес паставіць тэатры для дзяцей («Казка пра Івана царовіча, матухну любімую і зямлю родную», «Хадзіла дзяціма Тома», «Вараб'еўны гор», «Канік-гарбунок» і інш.). Тым не менш, трэба лічыць вядлікім недахопам тое, што тэатры не ўключылі ў свой рэпертуар многіх сучасных савецкіх п'ес для дзяцей, як напрыклад, «Два капітаны» Каверына, «Я хачу дамоў» Міхалкова, «Сняжок» Любімава і інш.

Але важна не толькі ўключыць у рэпертуарныя планы лепшыя творы. Іх трэба лічыць добра паставіць. Тэатры павінны рашуча змагацца за высокі ідэйны і мастацкі ўзровень спектакляў, любюна працаваць над творами савецкай драматургіі, якія ўзнікаюць вялікі патрыятычныя тэмы. З усіх бяздакана, напрыклад, паставіўся тэатр Ленінскага камсамола да спектакля «Закон чэці». Пастаноўшчык Рацымаша апанавіў гэты спектакль сваімі фармалістычнымі выкрутасамі, у выніку чаго ён не мог быць паказаным глядачу. У рэпертуары Рускага драматычнага тэатра ёсць спектакль «Хлеб наш надобны» Н. Вірты, але толькі таму, што адсутнічае адзін з выканаўцаў гэтага спектакля, ён амаль ужо год не паказваецца глядачу.

Неабходна часцей паказваць спектаклі на сучасную савецкую тэму. Кіраўнікам тэатраў трэба рашуча адмовіцца ад дзяліцкай практыкі планіравання паказу спектакляў, пры якім невысокія па сваёй ідэйна-мастацкай якасці спектаклі паказваюцца больш, чым тыя, якія глыбока ставяць праблемы сучаснасці.

Напружаная творчая работа тэатраў па ажыццяўленню творчарнага плана гэтага года павінна спалучацца з далейшай перабудовай тэатраў на новых арганізацыйна-гаспадарчых прыпынках. Совет Міністраў БССР у сваёй пастанове ад 12 сакавіка гэтага года правільна адзначыў, што Кіраўніцтва па справах мастацтва пры Совеце Міністраў БССР і кіраўнікі тэатраў не змагліся за поўную перабудову работы тэатраў у новых умовах і не скарысталі ўсе магчымасці для больш-шырокага ахопу сваімі пастаноўкамі савецкіх глядачоў. Прызнаючы работу Кіраўніцтва і тэатраў у мінулым годзе нездавальняючай, Совет Міністраў БССР абавязваў іх ажыццявіць рад мерапрыемстваў па выкананню пастаноўкі ўрада аб перабудове работы тэатраў.

Партыі і савецкі ўрад працягваюць вялікі клопат аб тэатры. Восем тэатраў нашай рэспублікі атрымалі ў гэтым годзе значную дзяржаўную дапамогу. Тэатры вызвалены ад падатку з відовішчаў, ад уплаты зямельнай рэнты, на ільготных умовах харчавання аэстэрэаэнергіі і г. д. Ёсць усе ўмовы для нармальнай дзейнасці тэатраў, патрэбна толькі глыбока прадумана арганізацыйная праца і ўсведамленне адказнасці кожнага работніка мастацтва перад савецкім народам.

Глыбока ўсведамлівы сваё палітычнае значэнне ў справе камуністычнага выхавання свайго народа, тэатры БССР павінны зрабіць усё неабходнае для выканання гэтай вялікай і пачаснай задачы.

П. ЛЮТАРОВІЧ,
начальнік Кіраўніцтва па справах мастацтва пры Совеце Міністраў БССР.

ГАСТРОЛІ БЕЛАРУСКАГА АНСАМБЛЯ ПЕСНІ І ТАНЦА ў Тбілісі

ТБІЛІСІ. З поспехам прайшлі тут выступленні ансамбля песні і танца Беларускай ССР пад мастацкім кіраўніцтвам народнага артыста рэспублікі П. Шырма. Ансамбль выступіў на Закаўказскім мета-

лургічным заводзе, Тбіліскім трыкатажным камбінаце, заводзе імя Дзімітрава. Назменным поспехам карысталіся ў грузінскіх глядачоў беларуская народная сюіта Ю-

пасава, народныя песні «Вяснянка», «Дзём-паддзём», танцы «Лянок», «Крыжачок», «Лявоніха» і многія іншыя. (ТАСС).

Янка МАЎР

Да пытання аб адказнасці

Што такое адказнасць? Ці добра гэта, ці зло? Якая бывае адказнасць? Як яна ўзнікае і чым канчаецца? Як яе разумее той ці іншы чалавек? Такія тэарэтычныя пытанні ўзніклі ў нас пры падыходзе да практычнай дзейнасці амерыканскіх палітычных дзеячоў. Не прэтэндуем на ўсебаковы навуковы аналіз фактаў, мы хочам выказаць тры некалькі думак па гэтым важнаму пытанню. Напрыклад, у адной з прамой прэзідэнта Злучаных Штатаў Амерыкі Гары Трумэна, сказаных аб Паўночна-атлантычным пакце, ён заявіў, што на ім ляжыць адказнасць, ні больш ні менш, як за ўвесь свет! У першую чаргу, за сусветную дэмакратыю. Тым, калі ў Венгрыі засудзілі кардынала Міндзені, а ў Балгарыі групу пратэстанцкіх свяшчэннікаў за зраджэнне свайго шпіёнскага дзейнасці, Трумэн так энергічна ўнімаў у гэтую справу, што нават паставіў яе на абмеркаванне Арганізацыі Аб'яднаных Нацый. А калі ў Злучаных Штатах судзіць сенатара Тейлора за тое, што ён прайшоў праз дзверы разам з дэмамі, перадавымі кіножурналістамі за тое, што ў іх прагрэсіўныя погляды, кіраўнікоў кампартыі за тое, што яны думалі не так, як Трумэн, жонку негра Малада за тое, што яе мужа забіў бейлі, — у падобныя справы Трумэн не ўмешваецца і не выносіць іх на абмеркаванне Арганізацыі Аб'яднаных Нацый, бо гэта датычыцца не сусветнай дэмакратыі, а амерыканскай.

У гісторыі яшчэ ніхто не браў такой адказнасці, якую цяпер узяў Трумэн. Ён адказвае за «дабрабыт» усіх народаў Заходняй Еўропы і ў дадатак яшчэ туркаў, іранцаў, арабаў, неграў (апрача амерыканскіх), за парадкаў у Грэцыі і Кітаі, за нарвядскія сялянцы і ўраную руху ў Конга, за ўрады Італіі і Францыі, за ве-

нецуальскую нафту і шведскія шарыканадшышнікі, за незалежнасць Інданезіі і залежнасць Канады, за ільмі Паўночнага полюса і пяскі Паўночнай Сахары, а калі верыць яго словам, то і за становішча народаў Савецкага Саюза.

У сваёй час японцы ўзялі такім самым спосабам адказнасць за «вялікую сферу сумеснага росквіту краін Усходняй Азіі». Калі-ж пасля таго яны захавалі Маньчжурію, напалі на Кітай, і калі іншыя дзяржавы звярталіся да іх з пратэстамі, то японцы са здзіўленнем адказалі:

— А хто вы не чулі, што мы ўзялі на сябе цяжкую адказнасць за гэтую сферу? У раз ураз, то павінны выконваць свой абавязак, нягледзячы на цяжкасці. Не можа быць адказнасці без уздзеяння на тое, за што адказваеш.

Па-японску гэта выходзіла лагічна. Малва і ў перакладзе на англійскую мову застаецца та-ж лагіка.

Мусаліні таксама браў на сябе адказнасць за Албанію, Эфіопію і нават за ўсё Міжземнае мора.

Гітлер афіцыйна браў адказнасць толькі за ўсё немцаў, дзе-б яны ні жылі, а за іншыя краіны ён узяў адказнасць толькі тады, калі заваяваў іх. Узяць адказнасць за тое, што ён не адважыўся, бо не было ў яго амерыканскага размаху.

Такім чынам, гісторыя паказвае, што ўзяць на сябе якую хочаш адказнасць зусім лёгка. Толькі данесці яе да канца цяжкавата. На жаль, у гісторыі на гэтую тэму гаворыцца толькі пра японцаў, немцаў і яшчэ пра некаторых, а пра амерыканцаў накуль яшчэ нічога не гаворыцца. Гэта, вядома, і ўлічваючы амерыканскія палітычныя дзеянні.

Гадоў 40 ці 50 таму называлі такія вы-

сказанні. Нейкая маленькая сярэдне-амерыканская рэспубліка Злучаных Штатаў захпелі пазычыць грошы. А рэспубліка не захпела прымаць пазыку. Тады перад стаўлітай гэтай краіны з'явіўся амерыканскі ваенны флот і накіраваў на горад свае гарматы.

— Альбо пазычайце ў нас грошы, альбо знішчым вас!

Вядома рэспубліка павінна была ўзяць грошы. Мы ўсе тады вельмі здзіўліліся з такой «фінансавай апарыяці» і ніяк не маглі зразумець сэнс яе. Толькі пятер становіцца сёння, у чым тут справа. Вядома, і тады ўжо нехта думалася «ўзяць на сябе адказнасць» за фінансы гэтай рэспублікі. Ну, а той, хто адчувае сваю адказнасць, павінен даводзіць сваю справу да канца.

А пятер мы ўжо не дзівімся, калі чуюм: — Прымайце дапамогу Маршала, а то...

Калі краіны Усходняй Еўропы адмовіліся ад гэтай дапамогі, то амерыканцы ўзялі такі шум, нібы адмова была актам агрэсіі супраць Амерыкі. Фактычна з таго часу і пачалася халодная вайна. У Заходняй Еўропе ворагамі амерыканцаў лічацца тыя, хто не жадае іх «дапамогі».

А калі ўспомніць пра амерыканскія ваенныя караблі, што заходзілі ў італьянскія гавані ў крытычныя моманты, то аналогія з той сярэдне-амерыканскай рэспублікай будзе зусім поўная. Вядома, дзяржаўны дэпартамент ЗША лічыць, што ён дзейнічае на падставе той самай адказнасці, якую нясе, скажам, фермер у дачыненні сваёй жывёлы: калі карова не хоча прымаць рышчы, ён скручвае галаву і ўбіваюць ляркства сілком.

У грамадскіх жыцці кожны чалавек нясе адказнасць. За сваю работу ён нясе адказнасць перад тымі, хто даручыў яе. За злычынства ён падлягае суровай адказнасці. За ганебныя паводзіны ён нясе маральную адказнасць. Да якой катэгорыі належыць адказнасць, якую нясе пра-

ДА 150-годдзя 3 ДНЯ НАРАДЖЭННЯ А. С. ПУШКІНА

ГОМЕЛЬ. Грамадскія Гомеля рытуецца адзначыць 150-годдзе з дня нараджэння вядомага рускага паэта А. С. Пушкіна.

У бібліятэках, хатах-чытальнях, рабочых і сельскіх клубах праводзіцца лекцыі, прысвечаныя жыццю і літаратурнай дзейнасці класіка рускай літаратуры.

Пушкінскі вечар адбыўся ў Азершчынскім ДOME культуры, Рэчыцкага раёна. Пасля лекцыі аб Пушкіне, якую прачытала настаўніца рускай мовы і літаратуры тав. Лягонька, члены літаратурнага гуртка чыталі вершы ў ўрнуці з п'ям паэта.

У абласной бібліятэцы і яе філіялах рытуецца выстаўкі літаратуры, прысвечаныя А. С. Пушкіну.

Празднім рэспубліканскага Савета прафсаюзаў Беларусі распрацаваў мерапрыемствы па правядзенню 150-годдзя з дня нараджэння А. С. Пушкіна.

Ва ўсіх абласных і раённых цэнтрах намечана правесці сходы прафсаўзнага актыва.

Абласныя, фабрычна-заводскія і мясцовыя камітэты прафсаюзаў арганізуюць на прадпрыемствах, ва ўстановах, а таксама ў клубах і Домах культуры лекцыі і даклады аб жыццю і творчасці вядомага рускага паэта.

Прафсаўзнаы калектывы мастацкай самадзейнасці рытуець юбілейныя канцэрты.

Камітэт па справах культуры-асветных устаноў пры Совеце Міністраў БССР выносуе для самадзейных калектываў спецыяльны зборнік, прысвечаны А. С. Пушкіну.

(Наш кар.)

Пі слядах нашых выступленняў

«НА АДКРЫТЫМ ПАРТЫЙНЫМ СХОДЗЕ АКАДЭМІ НАУК БССР»

У нашай газеце ў нумары ад 29 сакавіка г. г. была змешчана справаздача аб адкрытым партыйным сходзе ў Акадэміі навук БССР, у якой гаварылася пра недахопы ў рабоце Таварыства па распусьцюванню палітычных і навуковых ведаў.

У адказ на выступленне газеты сакратар партарганізацыі Таварыства В. Зубец наведаму:

«Партыйны сход Праўлення Рэспубліканскага Таварыства па распусьцюванню палітычных і навуковых ведаў абмеркаваў справаздачу аб адкрытым партыйным сходзе Акадэміі навук БССР і прызнаў крытыку недахопаў у рабоце Таварыства прайманай.

Сход асудзіў палітычную памылку, дэпушчаную нам старшынёй Праўлення Таварыства Н. Сігалавым, якая выявілася ў тым, што ён дазволіў В. Саўсуну чытаць памылковую лекцыю аб В. Г. Бялінскім.

На сходзе былі выкрыты таксама і іншыя недахопы, якія вялі да паніжэння ідэйна-тэарэтычнага ўзроўню лекцыі.

Партыйны сход наменіў мерапрыемствы для палепшання ідэйнага зместу лекцыйнай работы Таварыства».

Касмапаліты ў самадзейным мастацтве

Самадзейнае мастацтва заняло важнае месца ў справе камуністычнага выхавання працоўных. Рэспубліканскія агляды, прысвечаны 30-годдзю БССР, прадманстравалі вялікі ідэйны рост мастацкай самадзейнасці.

Мастацкая самадзейнасць, як і ўся наша сацыялістычная культура, прасякаюцца высокімі ідэямі савецкага патрыятызма, нап'яняльнай годнасцю савецкіх людзей за сваю вялікую Радзіму.

Толькі група выкрытых пятер бязродных касмапаліты не хадла заўважць грандыёзных поспехаў народнай творчасці ў нашай краіне і ўсяля ігнаравалі дасягненні мастацкай самадзейнасці.

«Мы займаемся прафесіянальным мастацтвам, народнай творчасцю не наша справа», — нахабна заявіў у свой час махровы касмапаліт Вядзьмак.

Рэжысёр Галаўчынер, уздэльнічачы ў журы на агляду мастацкай самадзейнасці г. Мінска ў 1947 годзе, сваімі зняважлівымі і пагардлівымі выказваннямі аб рэпертуары мастацкіх калектываў дэзар'енітэаваў уздэльнікаў агляду. Усё, што паказвалася, ён называў шэрым, нецікавым і не вартым увагі. Сярод сопець нумароў і выступленняў эстэт і фармаліст Галаўчынер не ўбачыў нічога, што ўсхвалявала-б яго.

Журы вымушана было адмовіцца ад «па-сладу» Галаўчынера.

Трэба сказаць, што такія пагардлівыя адносіны фармалістаў, эстэтаў і касмапалітаў да народнай творчасці мелі ўплыў на асобных дзеячоў мастацтва, якія таксама лічылі народную творчасць не вартай іх увагі. Характарна, што ў Мінску, дзе знаходзіцца самая лепшая тэатральная калектывы і ўстановы мастацтва, на многіх прадпрыемствах і ў навуальных установах вельмі слаба развіта мастацкая самадзейнасць. На рэспубліканскім аглядзе мастацкай самадзейнасці, прысвечаным 30-годдзю БССР, на апошнім месцы аказаліся Мінск і Мінская абласць. Гэта ў той час, як яны мелі ўсе магчымасці быць перадавікамі ў развіцці народнай самадзейнасці.

Немалую шкоду мастацкай самадзейнасці зрабілі фармалізм і буржуазнае эстаэтыка. Закарэвалі фармаліст Літвінаў, кіруючы падрыхтоўкай калектыва мастацкай самадзейнасці працоўных резерваў для выступлення ў Усеаюзным аглядзе ў 1947 годзе, спанавіў гэта выступленне фармалістычнымі выкрутасамі і ганебна правільна яго ў Маскве.

Нямала шкоды нанеслі касмапаліты і галіне харэаграфічнага мастацтва, прапа-

гануючы ў клубах і Домах культуры так званыя «бальныя і заходнія танцы». Ішчэ і зараз у некаторых рабочых клубах ёсць «выкладчыкі» бальна і квін-стэпа, яшчэ і сёння розныя шаркуны, накіталы Хейфеца, з вядома Мінскага Горкультастэгадэа арганізуюць «школы бальных танцаў» (клуб радыёзавода, клуб фабрыкі імя Кагановіча і інш.). Ішчэ гучыць на танцавальных вечарах рабочай моладзі ўсялякія «рыо-рыты», «спеліканы», «шпырскі шампанскага» і іншыя «творы» такога гатунку, атручваючы густ савецкай моладзі. Рэпертуар клубнай самадзейнасці духавых аркестраў патрабуе каронага перагляду.

Трэба сказаць, што Рэспубліканскі Дом народнай творчасці і абласныя Дома народнай творчасці не заўсёды пільна ставіліся да праўлення фармалізма і буржуазнага эстаэтыка ў самадзейным мастацтве, не заўсёды супрацьстаялі ўплыву бязродных касмапалітаў большэвіцкай партыйнасці і прыпыншавасці.

У свой час Рэспубліканскі Дом народнай творчасці даручыў выкрытаму члену касмапаліту Мейсрові кіраўніцтва экспедыцыяй на зборанню фальклора аб славянскім беларускім партызану Канстанціну Заслонаву.

Доўгі час у Мінскім абласным ДOME народнай творчасці прадаваў металыстам і кіраўніком мастацкай студыі фармаліст і эстэт Тарасікаў. Яго «кіраўніцтва» даяло да таго, што студыя развалілася, а выяўленчая самадзейнасць Мінскай абласці значна адстае ад іншых абласцей рэспублікі.

Драматэатрычнай студыі Мінскага абласнога Дома народнай творчасці «кіраваў» ў свой час артыст Юўрэйскага тэатра Фудман, які сваімі фармалістычнымі творами вытравіў патрыятычную сутнасць спектакляў «Канстанцін Заслонаў», што рытуеўся да агляду тэатральнай самадзейнасці.

Толькі адсутнасцю большэвіцкай прыпыншавасці можна вытлумачыць праніпенне ў праграму аглядаў мастацкай самадзейнасці бяздзейных, нізкапробных выступленняў асобных калектываў і выканаўцаў.

Антыпатрыятычна дзейнасць групы бязродных касмапалітаў выкрыта, але барацьба з правамі касмапалітызма і фармалізма павінна прадаўжацца як у літаратуры і мастацтве, таксама і ў народнай творчасці.

В. ГАРАЧУН.

КУЛЬТУРНАЕ АБСЛУГОЎАННЕ ПАСЯЎНОЙ

Аркестр народных інструментаў Філармоніі БССР пад кіраўніцтвам заслужанага артыста рэспублікі І. Жыноўна праводзіць значную работу па наладжванню культурнага абслугоўвання сельскага насельніцтва ў дні падрыхтоўкі і правядзення вяснавых палыявых работ. Ён з поспехам наведваў Рузвельск, Дукоры і пятер выступаў ў Смалявічах, Чэрвені і іншых раёнах Мінскай

обласці. У складзе аркестра 40 чалавек. У праграму канцэртаў уваходзяць творы беларускіх кампазітараў Я. Цікоцкага, Р. Пукета, Н. Савалюцкага, П. Падкавырава, а таксама рускія і беларускія песні.

На час вясновай слябы ў заласі і МТС рэспублікі ўжо выехала 6 канцэртных брыгад, дзе яны дадуць больш ста канцэртаў.

„Полымя“ № 3

Вышаў з друку трэці нумар часопіса «Полымя». У ім змешчаны працяг рамана М. Лынькова «Веканомныя дні», першыя раздзелы аповесці У. Карпава «Без нейтральнай лініі», працяг пазмы А. Зарыцкага «Світан